

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

معاونت تنظیم‌گری و نظارت

اداره نظارت بر مبارزه با پولشویی بانکی

**دستورالعمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی
گردشگری**

زمستان ۱۴۰۴

باسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

«دستور العمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی گردشگری»

به استناد بند "پ" ماده (۲۹) قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها و به منظور اختصاص کارت ریالی گردشگری به اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم از جمله گردشگران و کسانی که برای بررسی زمینه‌های سرمایه‌گذاری و بازرگانی و اشتغال و نظایر آن‌ها وارد کشور می‌شوند، «دستور العمل ناظر بر نحوه فروش کارت ریالی گردشگری»، که از این پس به اختصار «دستور العمل» نامیده می‌شود، به شرح زیر تدوین می‌شود:

ماده ۱- در این دستور العمل عبارات ذیل در معانی مشروح بکار می‌روند:

۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۲- بانک: مؤسسه اعتباری است که به موجب قانون تحت عنوان «بانک» فعالیت می‌نماید و یا تحت عنوان «بانک» از بانک مرکزی مجوز تأسیس یا فعالیت دریافت کرده است و تحت نظارت بانک مرکزی فعالیت می‌نماید.

۳- صرافی: شرکتی که با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و دارای اجازه‌نامه معتبر عملیات صرافی به شرح مذکور در دستور العمل تأسیس، فعالیت و نظارت بر صرافی‌ها است و موضوع فعالیت آن انجام عملیات صرافی می‌باشد؛

۴- کارت ریالی گردشگری: انواع کارت‌های پیش‌پرداخت صادر شده توسط بانک‌ها که به نام شخص حقیقی خارجی غیرمقیم شخصی‌سازی می‌شود و برای وی امکان خرید، پرداخت قبض، انتقال وجه، برداشت وجه نقد، اخذ مانده و اخذ صورتحساب را فراهم می‌سازد.

۵- شخص حقیقی خارجی غیرمقیم: مشتمل بر الف- اشخاص حقیقی خارجی دارای گذرنامه معتبر منضم به روادید با تاریخ اعتبار صادره توسط وزارت امور خارجه؛ ب- اشخاص حقیقی خارجی دارای گذرنامه معتبر با تابعیت کشورهای لغو روادید با ایران و دارای مهر ورود به کشور که مدت اعتبار آن از زمان ورود به کشور تا زمان صدور کارت منقضی نشده باشد؛ پ- اشخاص حقیقی خارجی دارای روادید تمدید شده توسط نیروی انتظامی و درج شده در گذرنامه.

۶- نرخ روز توافقی: نرخ خرید و فروش ارز به صورت اسکناس/حواله که در روز معامله با اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم بین بانک/صرافی و شخص حقیقی خارجی غیرمقیم توافق می‌شود.

۷- پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی: پایگاه اطلاعات اتباع خارجی موضوع ماده (۸۶) قانون برنامه هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران.

۸- شناسه یکتا: شناسه منحصر به فردی که پس از تشخیص هویت هر شخص خارجی از طریق پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی به وی اختصاص می‌یابد.

۹- شخصی‌سازی: فرآیندی است مشتمل بر اتصال هویت به کارت گردشگری، شارژ و ثبت موفق آن در سامانه مانا بانک مرکزی.

ماده ۲- بانک و صرافی بنا به درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم بالاتر از ۱۸ سال تمام و طبق شرایط مندرج در این دستورالعمل، می‌توانند نسبت به فروش کارت ریالی گردشگری به وی اقدام نمایند. فروش کارت ریالی گردشگری از طریق درگاه‌های حضوری و غیرحضوری متعلق به بانک/صرافی از جمله شعبه، باجه فرودگاهی یا غیر آن، دستگاه خودپرداز/خوددریافت یا کیوسک صورت می‌پذیرد.

تبصره - صدور کارت ریالی گردشگری برای اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم کمتر از (۱۸) سال تمام ممنوع است.

ماده ۳- بانک به منظور صدور کارت ریالی گردشگری، مجاز به افتتاح انواع حساب سپرده ریالی و ارزی به نام شخص حقیقی خارجی غیرمقیم نمی‌باشد و باید عملیات حسابداری متمرکز مربوط به این اشخاص را وفق ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در رابطه با اقلام خلاصه دفتر کل و با اختصاص حساب معین به هر دارنده کارت، مدیریت نماید.

ماده ۴- بانک مجاز است به درخواست هر صرافی که نزد بانک حساب سپرده ریالی دارد، حداکثر ۵۰ قطعه جسم کارت ریالی گردشگری شخصی‌سازی نشده تحویل دهد. اختصاص مجدد کارت ریالی گردشگری به هر صرافی، صرفاً در صورت شخصی‌سازی حداقل ۸۰ واحد درصد از کارت‌های ریالی گردشگری قبلی مجاز می‌باشد. بانک موظف است امکان گزارش‌دهی به بانک مرکزی بر مبنای کارت‌های ریالی گردشگری اختصاص یافته به صرافی‌ها را به نحوی فراهم کند که گزارش‌های لازم نظیر مبلغ شارژ هر کارت و مانده آن، تعداد کارت‌های ریالی گردشگری شخصی‌سازی شده و نشده، در هر زمان میسر باشد.

تبصره ۱- هر صرافی فقط مجاز به دریافت کارت ریالی گردشگری از یک بانک می‌باشد. دریافت کارت ریالی گردشگری از بیش از یک بانک ممنوع است و تخلف محسوب می‌شود.

تبصره ۲- بانک مکلف است تمهیداتی را اتخاذ کند که کارت ریالی گردشگری فقط با شناسه یکتا اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم، قابل شخصی‌سازی باشد. شخصی‌سازی از طریق شماره/شناسه ملی اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی یا شخصی‌سازی کارت ریالی گردشگری برای اشخاص حقیقی خارجی مقیم و همچنین اشخاص حقوقی خارجی ممنوع است و تخلف محسوب می‌شود.

تبصره ۳- بانک مکلف است نسبت به طراحی کارت ریالی گردشگری به نحوی اقدام نماید که عبارت «کارت گردشگری - Iran Tourist Prepaid Card» در جسم کارت مشخص باشد. علاوه بر آن، جسم کارت همچنین باید فقط دارای شماره کارت ۱۶ رقمی و کد اعتبارسنجی کارت بانکی (cvv2) باشد.

ماده ۵- شارژ کارت ریالی گردشگری موضوع این دستورالعمل، از محل خرید اسکناس یا حواله وارده ارزی و در چارچوب مجموعه مقررات ارزی از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم به نرخ روز توافقی، تا حداکثر معادل ریالی پنج هزار (۵۰۰۰) یورو یا معادل آن به سایر ارزها و به یکی از روش‌های زیر مجاز است:

۵-۱- شارژ از طریق بانک: چنانچه بانک به صورت مستقیم و از طریق درگاه‌های حضوری و غیرحضوری خود نسبت به فروش کارت ریالی گردشگری اقدام می‌نماید، باید پس از شناسایی مشتری و طی تشریفات خرید ارز و ثبت آن در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود، نسبت به شخصی‌سازی کارت ریالی گردشگری و اعطای آن به متقاضی اقدام نماید.

۵-۲- شارژ از طریق صرافی: چنانچه صرافی نسبت به فروش کارت ریالی گردشگری اقدام می‌نماید، باید پس از شناسایی مشتری و طی تشریفات خرید ارز و ثبت آن در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود، اقلام اطلاعاتی و مستندات مورد نیاز بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری از جمله شناسه یکتا، شماره کارت ریالی گردشگری، تصویر و شماره گذرنامه، تصویر و تاریخ اعتبار روایت شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، مبلغ و نوع ارز خریداری شده توسط صرافی و مبلغ شارژ کارت ریالی گردشگری را به طریقی که بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری اعلام می‌نماید، به آن بانک ارسال کند. بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری باید ضمن شخصی‌سازی، حساب صرافی نزد خود را بدهکار و کارت ریالی گردشگری را شارژ نماید.

تبصره ۱- کارت ریالی گردشگری فاقد قابلیت شارژ مجدد می‌باشد. بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری موظف است امکان کارت به کارت به مقصد کارت ریالی گردشگری و هر روش و ابزار دیگری که امکان شارژ کارت مزبور را فراهم کند، ممنوع نماید و کنترل‌های سامانه‌ای مربوط را در این خصوص پیش‌بینی کند.

تبصره ۲- فروش کارت ریالی گردشگری به هر شخص حقیقی خارجی غیرمقیم تا سقف سه (۳) کارت فعال، مجموعاً در کلیه مؤسسات اعتباری، بلامانع است و کنترل سامانه‌ای اجرای این تبصره توسط بانک مرکزی فراهم می‌شود.

ماده ۶- بانک مکلف است آستانه تراکنشی کلیه تراکنش‌های کارت ریالی گردشگری اعم از دریافت وجه نقد، خرید، کارت به کارت و پرداخت قبض را مشابه با آستانه تراکنشی کارت‌های برداشت اشخاص حقیقی ایرانی تنظیم نماید.

ماده ۷- بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری در صورت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم یا صرافی، می‌تواند امکان مشاهده صورتحساب ریالی، مانده ریالی و معادل ارزی آن با نرخ روز توافقی در زمان نمایش مانده را از طریق "ارسال پیامک"، "همراه‌بانک" یا محصولات مشابه برای صاحب کارت ریالی گردشگری فراهم نماید.

تبصره- ارائه خدمات موضوع این ماده منوط به احراز مالکیت سیم‌کارت شخص حقیقی خارجی غیرمقیم توسط بانک می‌باشد.

ماده ۸- بانک مکلف است مدت اعتبار کارت ریالی گردشگری را در چارچوب مقررات مربوط به صدور و تمدید کارت‌های پرداخت، از تاریخ شخصی‌سازی حداکثر تا تاریخ اعتبار روادید صادر یا تمدید شده تعیین نماید.

تبصره ۱- در خصوص اشخاص حقیقی خارجی دارای تابعیت کشورهای لغو روادید با ایران، مدت اعتبار کارت ریالی گردشگری نباید بیش از سه ماه از زمان ورود شخص به کشور باشد.

تبصره ۲- پس از ابطال کارت ریالی گردشگری به دلیل اتمام مدت اعتبار یا دلایل دیگر، در خصوص مانده ریالی استفاده نشده مطابق ماده (۱۵) این دستورالعمل اقدام می‌گردد.

ماده ۹- بانک و صرافی صرفاً بر مبنای گذرنامه دارای تاریخ اعتبار شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، مجاز به ارائه خدمات بانکی حضوری و غیرحضوری می‌باشد. بانک همچنین فقط در صورت کسب پاسخ استعلام موفق از پایگاه اطلاعات اشخاص

خارجی، دریافت شناسه یکتا از پایگاه مذکور و نیز دریافت شماره شهاب معتبر از سامانه نهاب، مجاز به شخصی سازی کارت ریالی گردشگری می باشد.

تبصره ۱- تا زمان اعلام بانک مرکزی مبنی بر امکان استعلام از پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی، احراز هویت و شناسایی اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم باید بر مبنای استعلام شماره اختصاصی ۱۲ رقمی از سامانه فیدا صورت پذیرد.

تبصره ۲- بانک باید بتواند نسبت به استعلام آئی شناسه یکتا یا شماره اختصاصی ۱۲ رقمی شخص حقیقی خارجی غیرمقیم اقدام نماید. در صورت وجود محدودیت های سامانه ای برای استعلام آئی شناسه مذکور ناشی از عملکرد پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی یا سامانه فیدا، بانک مجاز است قبل از شخصی سازی کارت، امکان خرید تا سقف دویست میلیون (۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال از طریق کارت ریالی گردشگری را فراهم نماید.

ماده ۱۰- بانک یا صرافی که اقدام به فروش کارت ریالی گردشگری می نماید، مکلف است علاوه بر رعایت قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، تعهدات لازم مبنی بر عدم استفاده سایر اشخاص از کارت ریالی گردشگری را به صورت حضوری یا غیرحضوری از مشتری اخذ و در سوابق خود نگهداری نماید. متقاضی دریافت کارت ریالی گردشگری باید تعهد نماید که در صورت اطلاع از بهره برداری سایر اشخاص، بلافاصله موضوع را اطلاع دهد.

تبصره - چنانچه پس از اعطای کارت ریالی گردشگری مشخص شود، شخص حقیقی خارجی غیرمقیم از عمل به تعهدات خود، خودداری نموده است، بانک یا صرافی مکلف است مطابق با مقررات، ضمن ابطال کارت مذکور، در خصوص مانده ریالی استفاده نشده مطابق ماده (۱۵) این دستورالعمل اقدام نماید.

ماده ۱۱- بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری موظف است قبل از تاریخ انقضای کارت ریالی گردشگری، در صورت وجود دلایلی نظیر مفقودی، مخدوش شدن یا فراموشی رمز کارت ریالی گردشگری، پس از احراز هویت صاحب کارت، همکاری لازم را در چارچوب مقررات و ضوابط بانکی معمول نماید.

ماده ۱۲- بانک مکلف است نسبت به ثبت اطلاعات کارت ریالی گردشگری در سامانه مانا بانک مرکزی مطابق با مستندات سامانه یادشده اقدام نماید. صدور کارت ریالی گردشگری صرفاً با کد محصول تعیین شده توسط بانک مرکزی مجاز می باشد.

ماده ۱۳- چنانچه شخص حقیقی خارجی غیرمقیم فاقد شناسه یکتا باشد، بانک یا صرافی باید در اخذ شناسه مذکور همکاری لازم را با متقاضی کارت ریالی گردشگری به عمل آورند. روش‌های اخذ و راستی‌آزمایی شناسه یکتا، توسط بانک مرکزی به بانک‌ها و صرافی‌ها اعلام و حسب مورد به‌روزرسانی می‌شود.

ماده ۱۴- بانک مکلف است تمهیداتی را اتخاذ نماید که کارت ریالی گردشگری شخص حقیقی خارجی غیرمقیم در موارد زیر به صورت خودکار غیرفعال و وضعیت کارت در سامانه مانا بانک مرکزی به‌روزرسانی گردد:

۱-۱۴- پس از پایان مهلت اقامت مجاز دارنده کارت؛

۲-۱۴- اعلام پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی مبنی بر تعلیق شناسه یکتای هویتی دارنده کارت به دلایلی از جمله فوت و حجر.

۳-۱۴- اعلام پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی مبنی بر خروج دارنده کارت از کشور پیش از اتمام مهلت اقامت قانونی.

تبصره ۱- تکالیف بانک در اجرای بندهای ۲-۱۴ و ۳-۱۴ این ماده صرفاً پس از اعلام پایگاه اطلاعات اشخاص خارجی لازم الاجراست.

تبصره ۲- تاریخ اعتبار کارت شخص حقیقی خارجی غیرمقیم که کارت وی به دلیل خروج از کشور غیرفعال شده است، در صورت عدم تسویه موجودی ریالی استفاده نشده و مراجعه مجدد وی به کشور، تا تاریخ اعتبار روادید جدید قابل تمدید می‌باشد.

ماده ۱۵- تسویه موجودی ریالی استفاده نشده کارت ریالی گردشگری شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، به یکی از روش‌های زیر امکان‌پذیر است:

۱-۱۵- تسویه موجودی ریالی از طریق بانک: بانک موظف است پس از ابطال کارت ریالی گردشگری و اعلام آن به سامانه مانا، نسبت به فروش و تحویل ارز به صورت اسکناس و به میزان معادل ارزی موجودی ریالی استفاده نشده کارت ریالی گردشگری به نرخ روز توافقی اقدام نماید و مراتب را در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود ثبت کند. بانک فقط در خصوص تسویه موجودی ریالی کارت‌های ریالی گردشگری که نسبت به

فروش آن‌ها اقدام نموده است، تعهد فروش ارز دارد. بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری همچنین می‌تواند نسبت به انجام اقدامات موضوع این بند در خصوص کلیه کارت‌های صادره توسط خود اقدام نماید.

۱۵-۲- تسویه موجودی ریالی از طریق صرافی: صرافی که نسبت به فروش کارت ریالی گردشگری مبادرت نماید، باید در صورت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، نسبت به تسویه موجودی ریالی کارت ریالی گردشگری از طریق فروش ارز به صورت اسکناس به نرخ روز توافقی و ثبت آن در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی و سامانه حسابداری خود اقدام کند. بانک صادرکننده کارت ریالی گردشگری باید به درخواست صرافی، علاوه بر فراهم نمودن امکان مشاهده موجودی و نیز پرداخت مانده کارت به حساب صرافی نزد خود، کارت ریالی گردشگری را در سامانه مانا ابطال نماید. صرافی همچنین می‌تواند از طریق ابزارهای پذیرش متصل به حساب‌های سپرده خود اقدام به مشاهده موجودی و تسویه آن کند.

تبصره ۱- تسویه موجودی ریالی استفاده نشده باید از طریق فروش ارز از محل منابع ارزی بانک یا صرافی و همچنین از سرفصل/سرفصل‌های اعلامی بانک مرکزی باشد. همچنین نوع ارز باید به همان ارز خریداری شده یا براساس توافق بین بانک/صرافی و شخص حقیقی خارجی غیرمقیم، معین شود. بانک/صرافی باید نسبت به صدور اعلامیه حاکی از فروش ارز به صورت اسکناس جهت خروج از کشور اقدام و آن را به شخص حقیقی خارجی غیرمقیم ارائه نماید. اخذ هرگونه تعهد از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم مبنی بر پرداخت ارز در حد مقدورات یا الزام به استرداد وجه به صورت ریالی، ممنوع است.

تبصره ۲- بانک/صرافی که اقدام به تسویه موجودی ریالی استفاده نشده کارت ریالی گردشگری می‌نماید صرفاً در صورت درخواست شخص حقیقی خارجی غیرمقیم مجاز است تا سقف مجاز خروج پول رایج کشور، به صورت نقدی به وی پرداخت کند.

ماده ۱۶ - کارمزد صدور کارت ریالی گردشگری حداکثر معادل پنج (۵) برابر کارمزد متناظر صدور کارت در جدول کارمزد خدمات بانکی ریالی و الکترونیکی مصوب هیأت عامل بانک مرکزی می‌باشد و پرداخت آن در نهایت بر عهده شخص حقیقی خارجی غیرمقیم خواهد بود.

ماده ۱۷- بانک یا صرافی که اقدام به خرید ارز از شخص حقیقی خارجی غیرمقیم می‌نماید، علاوه بر فروش کارت ریالی گردشگری می‌تواند تا سقف مجاز پرداخت وجه نقد، به صورت نقدی نیز به وی پرداخت نماید.

ماده ۱۸- از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل، احکام مربوط به اشخاص حقیقی خارجی غیرمقیم مذکور در دستورالعمل نحوه صدور کارت پرداخت ریالی برای اشخاص حقیقی خارجی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری بانک مرکزی نافذ نمی‌باشد.

ماده ۱۹- تخلف از احکام این دستورالعمل و نیز مبادرت به انجام اقداماتی نظیر «صدور یا فروش کارت بانکی با عناوینی نظیر کارت ریالی گردشگری خارج از چارچوب این دستورالعمل و یا با به‌کارگیری سایر انواع کارت‌ها نظیر کارت هدیه و بن کارت»؛ «شارژ کارت ریالی گردشگری یا تسویه مانده آن بدون خرید/فروش ارز به میزان متناظر آن و یا بدون ثبت عملیات خرید و فروش ارز در سامانه‌های اعلامی بانک مرکزی توسط بانک یا صرافی» مشمول اعمال ضمانت اجراهای مذکور در قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۴۰۲ می‌باشد.